

16. 7. 2021

POROČILO

I. DELAVNICE V SKLOPU OBNOVE DOLGOROČNIH LOVSKO UPRAVLJAVSKIH NAČRTOV 2021-2030 V NOVOMEŠKEM LOVSKO UPRAVLJAVSKEM OBMOČJU

Povzetek

Dne 15. julija je bila na **območni enoti Zavoda za gozdove Slovenije Novo mesto** uspešno izpeljana I. delavnica v sklopu obnove dolgoročnih lovsko upravljaljskih načrtov (DLUN) za obdobje 2021-2030. Delavnica je del participativnih aktivnosti v procesu obnove območnih gozdnogospodarskih in lovsko upravljaljskih načrtov. **Osrednji cilji** I. delavnice ON GGN so bili:

- predstavitev procesa obnove DLUN;
- predstavitev značilnosti lovsko upravljaljskega območja (LUO);
- predstavitev do sedaj opravljenih analiz in presoje preteklega upravljanja;
- dopolnitev s strani ZGS zaznanih glavnih problemov in priložnosti v LUO s prepoznanimi prioritetami deležnikov.

Delavnica je potekala med 9.00 in 11.30 uro preko spletne platforme Cisco Webex Events.

Pri organizaciji so sodelovali:

- Vodja OE - Anton Turk
- Vsebinsko-strokovni vodja in sodelavci – Marko Jonozovič (nadomeščal lovskega načrtovalca Marjana Kumlja), vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov mag. Andrej Kotnik, vodja odseka za ukrepe v gozdovih Andrej Držaj
- Moderacija, komunikacija - mag. Marija Černe
- Tehnični vodja - Robert Vidervol

Na delavnico se je prijavilo 15 deležnikov, dejansko pa se je dogodka udeležilo 10 zunanjih udeležencev (v času ankete 8) in 6 delavcev Zavoda za gozdove Slovenije, ki so vodili delavnico. Med zunanjimi udeleženci so bili predstavniki lovcev (OZUL Novomeškega LUO in LD Toplice), Občine Dolenjske Toplice, družbe Slovenski državni gozdovi d.o.o., Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Zavoda RS za varstvo narave.

Seznam vseh udeležencev je priloga tega poročila.

Zaključki delavnice

Povzetek SWOT analize

Pri prednostih, slabostih, priložnostih in nevarnostih smo predloge združili v vsebinsko sorodne predloge ter jih s pomočjo ankete rangirali po pomembnosti.

Prednosti:

Strokovno delo enotne načrtovalske službe v ZGS.	63 %
Relativno dobra usklajenost populacij divjadi z gozdom in okoljem.	63 %
Uspešna realizacija gospodarjena z divjadjo.	50 %
Sodelovanje deležnikov v procesu načrtovanja in izvedbe.	25 %
Obvladljive škode na kmetijskih površinah.	25 %
Vitalne populacije divjadi z malo tujerodnih vrst.	25 %
Dobra analiza stanja populacij in okolja.	13 %

Zunanji deležniki so kot največje prednosti ocenili strokovno načrtovanje in uspešno realizacijo upravljanja z divjadjo, kar je gotovo tudi eden od vzrokov za prepoznano dobro usklajenost populacij divjadi z okoljem.

Slabosti:

Slabšanje habitatov za poljsko divjad in s tem upad številčnosti.	75 %
Povečanje številčnosti jelenjadi.	50 %
Širjenje šakala.	50 %
Premajhna realizacija odstrela lisic.	38 %
Povečanje številčnosti damjaka (premalo interesa za znižanje številčnosti).	25 %
Vlaganje poljske divjadi v za njo neprimerno okolje.	13 %
Odstrel vranov, kljub zanemarljivim škodam.	13 %
Širjenje srnjadi na negozdni prostor.	0 %
Mestoma pomanjkljive evidence odvzema.	0 %

Med slabostmi je bila najbolj poudarjena skrb zaradi slabšanja razmer za poljsko divjad, kar prinaša upad njene številčnosti, bolj poudarjene slabosti pa sta tudi povečanje številčnosti jelenjadi in širjenje šakala.

Priložnosti:

Načrtovanje gozdnogojitvenih ukrepov v gozdovih za izboljšanje habitatov prostoživečih živali.	88 %
Načrtovanje ukrepov za povečanje številčnosti in izboljšanje habitatov male poljske divjadi.	63 %
Pospeševanje vseh ukrepov za zmanjšanje škod po divjadi.	63 %
Pospeševanje lovskega turizma.	38 %
Osveščanje javnosti o redkih in ogroženih vrstah.	25 %
Zmanjševanje vlaganj v povečevanje številčnosti populacij divjadi.	13 %

Zunanji deležniki so skoraj soglasno kot največjo priložnost pri upravljanju z divjadjo izpostavili izvajanje načrtovanja gozdnogojitvenih ukrepov v gozdovih za izboljšanje habitatov prostoživečih živali. Podobno je zelo pomembno tudi izvajanje načrtovanja ukrepov za povečanje številčnosti in izboljšanje habitatov male poljske divjadi in pospeševanje vseh ukrepov za zmanjšanje škod po divjadi.

Nevarnosti:

Negativni-moteči pojavi aktivnosti v naravnem okolju (motorne sani, štirikolesniki,...).	75 %
Prevelik vpliv (NVO) nevladnih organizacij.	50 %
Pojav tujerodnih živalskih vrst/divjadi v območju.	38 %
Sprememba zakonodaje v negativno smer za sedanjo organiziranost lovstva.	38 %
Pojav bolezni med divjadjo – APK – Afriška prašičja kuga.	25 %
Klimatske spremembe.	25 %
Težave lovskih organizacij (staranje članstva, premajhen dotok mladih članov, neplačevanje škod,...).	25 %
Izvajanje lova z neprimerni sredstvi (svinčeni naboji) ali na nezakonit način (krivolov).	13 %
Povečanje številčnosti šakala.	13 %
Nesoglasja med lastniki in lovskimi organizacijami (škode).	0 %

Pri nevarnostih so bili odgovori najbolj razpršeni, kar nakazuje, da je nevarnosti, da upravljanje z divjadjo ne bo šlo v pravo smer, zares veliko. Najbolj so bile izpostavljene moteče aktivnosti v naravnem okolju, predvsem motorizirane oblike rekreacije. Bolj poudarjene nevarnosti so bile tudi prevelik vpliv nevladnih organizacij, pojav tujerodnih živalskih vrst in spremembe zakonodaje, ki lahko vodijo v negativno smer organiziranosti lovstva.

Povzetek diskusije

Majda Gazvoda, predstavnica Občine Dolenjske Toplice

Zanima jo, kaj točno zajemajo predstavljene vrednosti odškodnin (0,19 €/ha za Novomeški LUO in 0,29 €/ha za Slovenijo) in kakšna je ta vrednost za območje LD Toplice, glede na to, da imajo v tem predelu velike težave s škodami od divjadi. Ocenjuje, da je to posledica prevelike številčnosti jelenjadi v LPN Medved.

Pojasnjeno je, da so v teh vrednostih zajete vse škode od vseh vrst divjadi na vseh površinah. Podatek o izplačilu škod v LD Toplice bo Občini Dolenjske Toplice poslan naknadno, so pa težave v omenjeni LD poznane, saj je bila za to območje že podana vloga za dovolitev nočnega odstrela, vendar je bila s strani resornega ministrstva zavrnjena.

Izpostavlja možnosti negativnih vplivov na divjad v primerih neustreznega umeščanja dejavnosti v prostor, predvsem neprimerne rekreativne dejavnosti.

Pojasnjeno je, da je ena od vsebin območnega načrta členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma, kjer so opredeljene površine, kje so posamezne dejavnosti sprejemljive in kje ne. Eden od vidikov presoje je tudi vpliv na divjad, kar se presoja tudi v postopku izdaje mnenj in soglasij k posameznim umestitvam dejavnosti ali posegov v gozdni prostor.

Zanima jo, kako je s postavitvijo lovskih prež in drugih opazovalnic za prostoživeče živali, oz. ali je možno opazovanje živali samo na teh objektih v okviru lovskih organizacij ali še kje drugje.

Pojasnjeno je bilo, da so lovske preže kot del lovsko-tehniških objektov (enako je s krmišči) predmet letnih načrtov za lovišča in jih lahko postavljajo zgolj upravljavci lovišč, tudi lastniki na svojem zemljišču jih ne smejo kar tako.

Andrej Hudoklin, svetnik ZGS OE Novo mesto in predstavnik Zavoda RS za varstvo narave

Zanima ga, kakšni so trendi vlaganja jerebic, fazanov in rac mlakaric v naravo.

Pojasnjeno je, da trend vlaganj upada, da se jerebic ne vlaga, fazane le v manjšem obsegu, rac mlakaric pa se ne vlaga na naravne vodotoke.

Ker na težave z jelenjadjo v območju LD Toplice vpliva številčnost jelenjadi v LPN Medved, ga zanima, na kakšen način se rešuje problem rasti številčnosti v LPN.

Pojasnjeno je, da lovsko upravljavske načrte za Kočevsko-Belokranjsko LUO, katerega del je omenjeni LPN, pripravlja načrtovalec na OE Kočevje in se zadeve čezmejno usklajujejo, je pa bila s strani OE Novo mesto na interni delavnici ZGS podana pobuda za povečanje odstrela v tem predelu.

Izpostavlja, da je glavni krivec za slabšanje stanja habitatov za različne živalske vrste (predvsem populacije ptic so zelo upadle) sodobno kmetijstvo. Zahteve za ohranjanje biodiverzitete so na tem področju slabo slišane.

Pojasnjeno je, da gre za zasebno lastnino in lovske organizacije tu same ne morejo narediti veliko, zato je za rešitev problema potrebna strategija na državnem nivoju. Pospeševanje samo nekaterih kmetijskih panog (govedoreja, monokulture nekaterih poljščin...), brez spodbude tudi ekstenzivnega kmetijstva, ne bo vodilo v pravo smer.

Franc Jarc, predsednik sveta ZGS OE Novo mesto in predstavnik OZUL Novomeškega LUO

Poudarja, da so velike težave z jelenjadjo posledica prevelike številčnosti v LPN Medved, zato poziva k povečanemu odstrelu divjadi v predmetnem LPN.

Poda informacijo, da so v Novomeškem LUO vse škode izplačane in zato nimajo nikakršnih težav, pritožb ali sporov. Realizacija načrtovanega odstrela je dobra, škod po srnjadi skoraj ni, prav tako ni težav z vrani, kot nesmiselno pa ocenjuje povečanje odstrela divjih prašičev. Kmetom so bila ponujena odvrčala in električni pastirji, kar pa nekateri vestno uporabljajo, nekateri pa zelo površno.

Stane Gabrijel, predstavnik OZUL Novomeškega LUO

Izpostavlja, da preveč govorimo le o veliki divjadi in zvereh, nič pa o mali divjadi. Uničujemo prostor za malo divjad in zato jo izgublamo. Pridružuje se mnenju, da je krivda za težave z jelenjadjo na območju LD Toplice številčnost v LPN Medved. Poudarja, da pripomb, ki jih podajajo lovci, Zavod za gozdove Slovenije praviloma ne upošteva.

Sašo Novinec, svetnik ZGS OE Novo mesto in predstavnik Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Pojasni, da se je udeležil delavnic lovsko upravljavskih načrtov številnih LUO in opaža, da so problemi podobni – vožnje v naravnem okolju, preveliko število jelenjadi in širjenje šakala. Rezultati delavnic bodo koristni tudi za ministrstvo, saj bo lahko ciljno usmerjalo pripombe in preverjalo načrte.

Nadaljnja obravnava rezultatov delavnice

Zaključki delavnice bodo preneseni v vsebino za poglavje v DLUN, 4.4 - *Glavni problemi in priložnosti pri upravljanju divjadi*. Glavni problemi in priložnosti, ki jih bomo ustrezno vključili v nadaljnji potek izdelave DLUN, so:

- Načrtovanje gozdnogojitvenih ukrepov za izboljšanje habitatov prostoživečih živali, še posebej za malo divjad.
- Načrtovanje ukrepov za zmanjšanje škod od divjadi, še posebej od jelenjadi.
- Umeščanje rekreativne dejavnosti v prostor na način, da se ne povzroča negativnih vplivov na divjad.
- Omejitev pojava in širjenja tujerodnih živalskih vrst.

Poleg tega so bili izpostavljeni še nekateri predlogi, ki presegajo vsebine DLUN, le-te bodo na podlagi tega zapisnika lahko vodilo za prenos idej s strani vodstva ZGS na pristojna ministrstva in službe:

- Zmanjšati vpliv nevladnih organizacij na upravljanje z divjadjo.
- Preprečiti spremembo zakonodaje, ki bi lahko vodila v negativno smer organiziranosti lovstva.

Priloge in dokazila

- Vabilo in program (.pdf)
- Seznam udeležencev in zajem zaslona (Cisco Webex)
- Predstavitve (Powerpoint)
- Kopija SWOT analize - Jamboard (.jpg)

Vse priloge poročila so bile 19. 7. 2021 odložene na dogovorjeno mesto:

zgsnas0010/nacrti/on2020/08-Delavnice/03-LUN-Poročila-in-gradiva-po-izvedbi-delavnic/01-Novomesko/.

Poročilo pripravil:

Andrej Kotnik, ZGS, OE Novo mesto

